

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 323-01/15-3/
Ljubljana, 20. 1. 2016

EPA 818-VII

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 20. 1. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Dopolnjenemu predlogu zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (ZGGLRS) - druga obravnava

Državni svet **podpira** dopolnjen predlog zakona.

Dopolnjen predlog zakona predvideva spremembo veljavne koncesijske ureditve gospodarjenja z državnimi gozdovi tako, da se ustanovi državna gospodarska družba – družba Slovenski državni gozdovi (v nadaljevanju: družba), ki bo po mnenju Vlade v poslovnem okolju lahko učinkovitejše gospodarila z gozdovi v lasti Republike Slovenije. Družba bo med drugim sama prodajala les za svoj račun. Opravljanje del v državnih gozdovih (sečnja in spravilo lesa) bo na podlagi javnih naročil omogočeno tudi gospodarskim družbam, ki zdaj izvajajo koncesijo v teh gozdovih, kot tudi drugim gospodarskim subjektom, ki opravljajo storitve izkoriščanja gozdov, ter usposobljenim in opremljenim hribovskim in gorskim kmetom. Družba bo upravljala gozdove v državni lasti v skladu z načeli preglednosti, učinkovitosti in odgovornosti pri upravljanju državne lastnine ter skladno s cilji Nacionalnega gozdnega programa, veljavno zakonodajo in načrti za gospodarjenje z gozdovi.

Državni svet ugotavlja, da je Odbor Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo obravnaval predlog zakona na 13. seji 13. 1. in 14. 1. 2016 in sprejel amandmaje poslanskih skupin in svoje amandmaje, pri čemer ni upošteval pripomb in predlogov amandmajev Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Državni svet se je seznanil s stališčem Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljevanju: sklad), ki po veljavni ureditvi gospodari z državnimi gozdovi, vendar ima kot javni zavod precej omejene pristojnosti. Sklad si je sicer prizadeval, da bi bil še naprej upravljavec državnih gozdov, vendar bi se moral statusno pravno preoblikovati v gospodarsko družbo. Nekateri državni svetniki menijo, da bi bilo bolj smiselno preoblikovati sklad v družbo, ki bi gospodarila z državnimi gozdovi, saj se je v preteklosti izkazal za dobrega gospodarja pri gospodarjenju z državnimi gozdovi. Na skladu menijo, da bo težko povečati površino državnih gozdov in izboljšati njihovo zemljiško in parcelno sestavo zaradi togosti predlagane zakonske ureditve glede razpolaganja z državnimi gozdovi, saj v obvezni letni načrt razpolaganja z državnimi

gozdovi ni moč vnaprej zajeti vseh prodaj in menjav državnih gozdov ter neodplačnih prenosov lastninske pravice z državnih gozdov na občino. V praksi so nujne hitre odločitve, drugače je promet z nepremičninami težko izvedljiv in posledično doseganje zastavljenih ciljev.

Državni svet ugotavlja, da se gospodarjenje z državnimi gozdovi prenaša iz sklada na družbo, skladu pa še zmeraj ostajajo finančne obveznosti iz naslova denacionalizacijskih postopkov, odškodninskih postopkov zaradi nezmožnosti uporabe in druge obveznosti. Dopolnjen predlog zakona sicer določa, da se sredstva predvidenega Gozdnega sklada prednostno namenijo za financiranje nalog in obveznosti sklada, vendar, kot opozarjajo na skladu, bi moral zakon, glede na stanje denacionalizacijskih zahtevkov, katerih vrednost brez zakonitih zamudnih obresti znaša okoli 36 milijonov evrov, predvideti vir sredstev za pokritje teh obveznosti, če v Gozdnem skladu ne bo dovolj sredstev za ta namen. Državni svet se sprašuje, zakaj se niso na družbo prenesli tudi ti dolgovi, in meni, da nikakor ni dopustno, da se ta del financira iz naslova prihodkov od kmetijskih zemljišč oz. da bi se zaradi primanjkljaja sredstev neupravičeno višale zakupnine za državna kmetijska zemljišča, s katerimi bo tudi v prihodnje gospodaril sklad. Državni svet se je seznanil tudi z opozorili sklada, da v zakonu manjka določilo o vzpostavitvi posesti in o vračilu v posest, glede na to, da sklad ostaja tudi zavezanec za vračilo gozdov v naravi upravičencem, s katerimi bo v prihodnje upravljala družba.

Državni svet je v preteklosti večkrat opozoril na pomanjkljivosti veljavnega koncesijskega sistema, ki se za večji del gozdov v lasti Republike Slovenije izteče 30. 6. 2016, in pozival k nujnosti pravočasne spremembe sistema gospodarjenja z državnimi gozdovi na način, da bo, ob upoštevanju trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi, gospodarjenje učinkovito in da bo les iz državnih gozdov pravilno ovrednoten in državi kot lastnici prinesel čim več dodane vrednosti. Po mnenju Državnega sveta veljavna koncesijska ureditev upravljanja z državnimi gozdovi ni gospodarna, saj so prihodki iz naslova koncesij državnih gozdov prenizki, kar je med drugim tudi posledica slabega oziroma pomanjkljivega nadzora. Nenazadnje je to razvidno tudi iz vsakokratnih poročil sklada, ki je z neposredno prodajo in odpremo lesa iz državnih gozdov sam po večini iztržil bistveno višje cene, kot jih dobiva na podlagi koncesijskih pogodb, kljub temu da lahko les prodaja zgolj po sistemu licitacij.

Državni svet se je seznanil tudi s stališčem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju: KGZS), da je za učinkovito gospodarjenje z državnimi gozdovi odgovorna država. KGZS je predlagala, da se s težnjo doseganja ciljev razvoja podeželja, zlasti ohranjanja kmetij in podeželja v gorskem in hribovitem svetu z omejenimi možnostmi gospodarjenja, doda določba, na podlagi katere bodo imeli gorski in hribovski kmetje pri javnih razpisih dejansko možnost uveljavljanja prednostne pravice za pogodbeno opravljanje del v državnih gozdovih. Državni svet podpira predlog KGZS, saj ves čas poudarja pomen ohranjanja in razvoja podeželja, k čemur lahko pripomore tudi izrecna zakonska določitev prednostne pravice kmetov iz gorskih kmetij na javnih razpisih za opravljanje del v državnih gozdovih. Državni svet prav tako podpira predlog KGZS, da se sredstva Gozdnega sklada namenijo tudi financiranju sanacije gozdov v zasebni lasti, prizadetih v naravnih ujmah.

Državni svet izpostavlja vprašanje upravičenosti 20 milijonov evrov vložka v družbo kot obratnega kapitala in kot sredstva za naložbe v skladiščne in servisne prostore, nakupe strojev in opreme za sečnjo, spravilo in prevoz ter izvajanje učinkovitejšega gospodarjenja. Državni svet opozarja tudi na vprašanje najemanja kreditov in poroštva zanje, saj se na podlagi polpretekle prakse poslovanja nekaterih državnih podjetji vzbuja bojazen, da lahko to dolgoročno vodi v izgubo državnih gozdov. Državni svet meni, da naj družba na prvem mestu gospodari z državnimi gozdovi tako, da bo ustvarjala prihodke in ne bo za izvajanje dejavnosti najemala kreditov s poroštvom Republike Slovenije. V razpravi je bila dana tudi pobuda, da se postavi dodatne omejitve za poslovanje te družbe, in sicer s

prepovedjo oz. omejitvami sklepanja svetovalnih pogodb ter z opredelitvijo strožje odgovornosti za organe družbe.

Državni svet ugotavlja, da se v dopolnjenem predlogu zakona delež letnega nadomestila, ki ga dobijo občine, v katerih ležijo državni gozdovi, niža iz sedanjih sedmih odstotkov tržne vrednosti posekanega lesa na pet odstotkov, kar v celoti pomeni 30–40 % zmanjšanje občinskih namenskih prihodkov za gradnjo in vzdrževanje cestne infrastrukture.

Državni svet opozarja na kriterije, na podlagi katerih bodo imeli zdajšnji koncesionarji, druga slovenska podjetja in kmetje gorskih in hribovskih kmetij možnost prek javnih razpisov pridobiti delo izvajalcev v državnih gozdovih. Ob tem Državni svet meni, da pri javnih razpisih ne sme biti upoštevan zgolj kriterij najnižje cene, kar se je v pretekli praksi javnih razpisov večkrat izkazalo za neracionalno. Poleg določanja kriterijev izkušenosti, usposobljenosti, opremljenosti podjetij državni svetniki poudarjajo, da je izrednega pomena določitev obsega območja, kjer se bodo dela izvajala, saj gre za kriterij, s katerim se nenazadnje lahko ščiti tudi nacionalni javni interes.

Podana je bila tudi pobuda, da se razmisli o sedežu družbe v občini Zagorje ob Savi, kjer je delovalo zasavsko lesnopredelovalno podjetje Svea.

V skladu z dopolnjenim predlogom zakona je družba dolžna enkrat letno, najkasneje do 31. oktobra, Državnemu zboru Republike Slovenije poslati poročilo o poslovanju v preteklem letu. Državni svet opozarja, da bi bilo bolj smiselno obveznost poročanja predvideti v prvi četrtini leta (do 31. marca), obenem pa bi moral zakon določiti sankcije oz. odgovornost pristojnih organov družbe v primeru nepravočasnega poročanja.

V razpravi je bilo opozorjeno na neskladno ureditev prenosa javnih uslužbencev s sklada na družbo. Odprto ostaja tudi vprašanje 1.500 usposobljenih gozdarjev, zaposlenih pri trenutnih koncesionarjih, česar se dopolnjen predlog zakona ne dotika, zato je bil podan apel, da se predvidijo primerni ukrepi za ohranitev teh delovnih mest in zagotovi, da se bodo dela v gozdovih še naprej izvajala strokovno in varno z usposobljenimi delavci.

Glede na to, da pripombe in amandmaji Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na matičnem delovnem telesu Državnega zbora niso bili upoštevani, Državni svet predlaga kvalificiranim predlagateljem, da v nadaljevanju zakonodajnega postopka povzamejo naslednje predloge amandmajev:

K 8. členu:

7. točka se spremeni tako, da se glasi:

»7. ukinitve prodaje lesa na panju.«

Obrazložitev:

Med cilji gospodarjenja z državnimi gozdovi je določeno tudi izvajanje prodaje lesa na panju v minimalnem obsegu. Ker so pri prodaji lesa na panju pogoste manipulacije oz. goljufije, se predlaga, da je cilj gospodarjenja z državnimi gozdovi popolna ukinitve prodaje lesa na panju. Tak način prodaje lesa naj se nadomesti s prodajo lesa ob kamionski cesti oz. v lesnih centrih, kjer se les lahko bolj zanesljivo izmeri, optimalno ukroji in bolje sortira po kvaliteti ter posledično za njega iztrži višja cena.

K 29. členu:

V drugi točki prvega odstavka 29. člena se podpičje nadomesti z vejico in doda besedilo, ki se glasi:

»pri prodaji gozdno lesnih sortimentov je treba upoštevati kratke transportne poti zaradi ogljičnega odtisa;«.

Obrazložitev:

Lesna masa iz slovenskih gozdov mora direktno stimulirati in motivirati firme, ki poslujejo na področju predelave lesa, k razvoju in s tem tudi k zaposlovanju. To se mora zgoditi na način, da bodo domače-slovenske lesnopredelovalne firme udeležene pri koriščenju lesne mase iz gozda. Z navedenim predlogom Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije za dopolnitev 29. člena dopolnjenega predloga zakona, ki ga Državni svet podpira, bi bilo to uresničeno.

Za novi 29. a člen

Za 29. členom se doda novi 29. a člen, ki se glasi:

»29.a člen
(prednostna pravica kmeta)

1. Fizična oseba, ki je kmet v skladu s predpisi, ki urejajo promet s kmetijskimi zemljišči, in aktivno gospodari na kmetiji v gorskem oziroma hribovitem svetu z omejenimi možnostmi gospodarjenja, lahko uveljavlja prednostno pravico pri razpisih za gospodarjenje z gozdovi in razpisih za prodajo lesa na panju v gozdovih v lasti Republike Slovenije. V prednostnem redu se upošteva razdalja od stalnega prebivališča fizične osebe do posameznega delovišča.

2. Poleg pogojev iz prejšnjega odstavka mora fizična oseba zadostiti še naslednjim pogojem:

- izkazati mora, da bo delo izvajala v okviru svojega kmetijskega gospodarstva ob smiselni uporabi 19. člena zakona, ki ureja gozdove;
- zagotoviti mora tehnična sredstva in imeti strokovna znanja za izvajanje del;
- lastni in z razpisi pridobljeni gozdovi hkrati ne smejo presegati 300 hektarjev.

3. Družba Slovenski državni gozdovi, d. o. o., izvede letno na površini ene tretjine gozdov v lasti RS, predvidene za sečnjo, razpise za izvajanje del v gozdovih ali odkup lesa na panju po posameznih oddelkih, odsekih ali parcelah.«

Obrazložitev:

Na področju izvajanja del s strani gorskih in hribovskih kmetij se predlaga umestitev dodatnega člena na podlagi dejstva, da se kljub že jasno opredeljeni rešitvi za prednostno podelitev koncesij kmetom, izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih (ZG-B, Uradni list RS, št. 110/2007), ta do zdaj ni izvedla v primernem obsegu in vsebini. Kmetje, ki so se do zdaj trudili izkoristiti prednostno pravico do podelitve koncesij, so morali uporabiti več pravnih sredstev, da so v Zakonu o gozdovih zapisano pravico lahko dejansko izkoristili.

Predlog sledi rešitvi Zakona o gozdovih (v nadaljevanju: ZG) in omogoča nemoteno nadaljnje izvajanje strokovno in politično usklajene rešitve, ki je že umeščena v trenutno veljaven zakon – sedmi, osmi in deveti odstavek 47. člena ZG. Vsebinsko podobna določila naj se zapiše v Predlog zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti RS.

Trenutna določba v 4. točki prvega odstavka 8. člena Predloga zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije je zgolj splošna določba (npr. pravna podlaga za nov program ohranjanja kmetij in podeželja v gorskem in hribovitem svetu z omejenimi možnostmi gospodarjenja), ki jo je treba v nadaljevanju predloga zakona še konkretizirati. Predlagamo, da se doda nov člen s konkretnim in preverljivim besedilom, na podlagi katerega bodo gorski kmetje dejansko lahko prek prednostne pravice pridobili delo v državnih gozdovih. Z umestitvijo dodatnega člena v nov zakon s podrobnejšo

vsebino bo v praksi prvič v večjem obsegu tudi dejansko omogočilo izvedbo opravljanja del v državnih gozdovih s strani gorskih in hribovskih kmetov.

Oddelki za gospodarjenje z gozdovi so v območjih strnjjenih gozdov večinoma v velikostnem redu od 20 do 60 hektarjev, kar pomeni, da je to primerna prostorska enota, ki zagotavlja primerno in strokovno izvedbo del tudi s strani kmeta.

K 31. členu:

V četrtem odstavku 31. člena se za 8. točko doda nova 9. točka, ki se glasi:

»9. sanacije gozdov v zasebni lasti, prizadetih v naravnih ujmah.«

Obrazložitev:

Gozdovi poleg proizvodnih funkcij opravljajo tudi ekološke in socialne funkcije, ki zagotavljajo kakovost bivanja vsem prebivalcem, tudi nelastnikom gozdov. V zadnjih letih smo priča pogostejšim neugodnim abiotičnim in biotičnim dejavnikom, ki povzročijo velike škode v gozdovih (žledolom, snegolom, gradacije podlubnikov ...), ki dosežejo tudi razsežnosti naravne nesreče. Zasebne posesti so po večini manjše, vse več lastnikov gozdov ni dohodkovno odvisnih od gozda. Vse več je tudi lastnikov, ki niso zadostno opremljeni, še manj pa ustrezno usposobljeni za delo v gozdu. Delo v gozdu, kjer je drevje poškodovano, pa zahteva še več izkušenosti in previdnosti, zato se predlog nanaša na primere naravnih nesreč, kjer bi država skozi družba Slovenski državni gozdovi, d. o. o., pomagala pri sanaciji po ujmah poškodovanega gozda tudi zasebnim lastnikom gozdov. Z razpoložljivimi ali najetimi kapacitetami bi priskočila na pomoč pri sečnji in spravilu, skladiščenju lesa, odkupu lesa in drugih delih. S hitrejšo sanacijo bi se zmanjšal vpliv na ogrožanje socialnih in ekoloških funkcij, poleg tega bi z izvedbo s profesionalnimi izvajalci zmanjšali možnosti, da pride do nesreč v gozdovih, tudi najhujših.

Sredstva za izvedbo predlagane sanacije zagotovi država kot obliko državne pomoči lastnikom gozdov, ko obseg preseže prag za razglasitev naravne nesreče.

Mitja Bervar, mag. manag
predsednik